

Helena Uhlén
Naturskydd och tillsyn
010-22 36 349

Bildande av naturreservatet Eketorp i Nässjö kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Eketorp, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) och med de gränser som slutligen utmärks i fält, som naturreservat.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och restaurera naturskogsartad barrblandskog med dess biologiska mångfald
- bevara naturskogsartad granskog med dess biologiska mångfald
- bevara opåverkad sumpskog samt mindre fuktstråk med hög och jämn luftfuktighet, med dess biologiska mångfald

Syftet ska uppnås genom att:

- reservatet i huvudsak lämnas utan åtgärder, dock får åtgärder i form av luckhuggning, ringbarkning och markstörning utföras för att gynna tall och lövträd

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar

Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se **Naturreservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., de mål och riktlinjer för området långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen (bilaga 2).

Naturreservatsföreskrifter

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 5 § MB OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar.
2. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning
3. anordna upplag av något slag
4. dika eller dikesrensa
5. bedriva täkt av något slag
6. uppföra byggnad, parkerings- eller campingplats eller annan anordning eller anläggning
7. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för uttransport av fällt vilt med mindre fordon på fastmark.
8. anlägga mark- eller luftledning, mast eller antenn
9. anlägga väg, led, bro eller spång
10. plantera in för området främmande arter
11. använda kemiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen

B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 6 § MB OM FÖRPLIKTELSE FÖR ÄGARE OCH INNEHAVARE AV SÄRSKILD RÄTT ATT TÅLA VISS INTRÅNG

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatet
2. uppsättning och underhåll av informationstavla i reservatets sydvästra del
3. utförande av naturvårdsinriktade restaureringsåtgärder inom streckat område på beslutskartan (bilaga 1), som innefattar luckhuggning, ringbarkning, stödplantering av tall och lövträd samt markstörning inklusive punktvis bränning
4. utförande av löpande skötselåtgärder inom streckat område på beslutskartan (bilaga 1), som innefattar ringbarkning och utglesning av yngre gran, markstörning, temporär inhägnad av grupper av nyetablerade tall- och lövplantor samt röjning i ungskog
5. utförande av åtgärder för att förebygga och begränsa storskaliga angrepp av skogsskadeinsekter, såsom utplacering av feromonfällor, skapande av tillfälliga upplag av fångstvirke, randbarkning av vindfällda träd eller motsvarande åtgärder, som inte inkluderar kemiska bekämpningsmedel, samt uttag av angripna granar som inte står i sumpskog

6. bekämpa för området främmande arter, eller individer från
ortsfrämmande population
7. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av
mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av
bevarandemål

***C. ORDNINGSFÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 30 § MB OM
RÄTTEN ATT FÄRDAS OCH VISTAS INOM
NATURRESERVATET SAMT OM ORDNINGEN I ÖVRIGT
INOM NATURRESERVATET***

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller liggande eller stående
döda träd eller buskar eller delar av träd eller buskar
2. varaktigt ställa upp husvagn eller husbil
3. plocka eller samla in mossor, lavar eller vedsvampar, med undantag
för insamling av enstaka exemplar för den artbestämning som inte
låter sig göras i fält
4. gräva upp växter
5. samla in ryggradslösa djur med fällor som dödar
6. varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig
anordning

Inom naturreservatet är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. använda reservatsområdet för lägerverksamhet med fler än 30
deltagare

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för normalt underhåll av befintliga vägar, enligt karta bilaga 1, som ligger i direkt anslutning till naturreservatet.

Från föreskrifterna undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning eller motsvarande för vilka tillstånd erhållits av Länsstyrelsen. Vid insamling av enstaka växtexemplar för vilka en artbestämning inte låter sig göras i fält ska fynden rapporteras till Länsstyrelsen och/eller Artdatabanken. Även vid insamling av enstaka djurexemplar ska fynden rapporteras in.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller eller kan komma att gälla för området.

Uppgifter om naturreservatet

ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Eketorp
Areal	22,8 hektar (ha)
Beslut om Natura 2000	Nej
Kommun	Nässjö
Socken	Bringetofta
Lägesbeskrivning	6 km NV Bodafors
Fastigheter	Del av Hjärtsöla 1:3 och 1:4
Fastighetsägarkategori	Enskilda
Gräns	Enligt karta, bilaga 1. Gränsen är inmätt av Lantmäteriet.
Förvaltare	Länssstyrelsen i Jönköpings län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Naturreservatet Eketorp utgörs ett barrblandskogsbeklätt höjdparti som i väst-nordväst övergår i en mindre sumpskog och i öst planar ut i en granskogsbeklädd sluttning. Området har flera naturskogsartade strukturer, bland annat en rik förekomst av död ved och inslag av gamla träd. Skogen är formad av tidigare blädningsbruk och skogsbete, varpå flera av träden är lågkroniga och kvistiga. De grövsta granarna har en brösthöjdsdiameter på upp till 60 centimeter och dess breda kronbaser tyder på en uppväxt under glesare förhållanden. Reservatets främsta naturvärden ligger i den skogliga kontinuiteten och den rika tillgången på liggande och stående död ved. På träden växer gott om hänglavar. Ett antal mindre fuktstråk och blötare partier förekommer i området med arter som är knutna till biotoper med en hög och jämn luftfuktighet.

Bakgrund

Vid Skogsstyrelsens inventering 1996 framkom det att delar av reservatsområdet hade så höga naturvärden att området utsågs som ett naturvärdesobjekt med goda möjligheter att utvecklas till en nyckelbiotop. År 2007 inleddes diskussioner med berörd markägare kring att skapa ett långsiktigt skydd för området som naturreservat. I september 2007 fick Värderingsbyrån ett uppdrag om att göra en värdering för området. I januari 2008 fick Ackordera i Sverige AB uppdrag om att förhandla fram avtal om ersättning. Efter diskussioner och värderingsutlåtanden hölls i januari 2009 ett markägarmöte i fält där reservatets utformning och skötsel, samt en eventuell etablering av en vindkraftsanläggning, diskuterades. I september 2009 fick Söllscher Lantmäterikonsult uppdrag om att förhandla fram avtal om ersättning med markägaren. Naturvårdsverket hade då en ny upphandling av förhandlingskonsulter där Ackordera i Sverige AB inte

längre var med och Länsstyrelsen fick då anlita en annan förhandlingskonsult. Det finns ännu inget avtal om ersättning med markägaren.

Med anledning av att området pekades ut som riksintresse för vindbruk stoppade Naturvårdsverket år 2010 Länsstyrelsens uppdrag om värdering och förhandling om ersättning. Naturvårdsverket menade att utbetalning av ersättning kunde göras först efter att beslutet om bildande av naturreservatet vunnit laga kraft. I avvaktan på Mark- och miljödomstolen och regeringens dom vad gäller försvarets avstyrkan av vindkraftsverk i området har reservatsbildningsärendet legat vilande, men för att komma framåt i ärendet återupptogs dialogen med markägaren igen under 2015.

Samråd enligt 25 och 26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Nässjö kommun, Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. Naturvårdsverket har haft synpunkter på att syftet till viss del var otydligt och att avgränsningen i sydväst var olämplig med tanke på vindkraftsintressena i området. Länsstyrelsen har, inför remissen, förtydligat syftet att granskogen i området ska lämnas utan åtgärder och har ändrat gränsen i sydväst så att det möjliggör etablering av vindkraftverk utanför naturreservatet. Naturvårdsverket har därefter tillstyrkt förslaget.

Förslag till beslut och skötselplan för naturreservatet Eketorp skickades på remiss den 10 november 2015 till Nässjö kommun, Skogsstyrelsen, Energimyndigheten, Försvarsmakten, Sveriges Geologiska undersökning (SGU) och flera föreningar. Samtidigt förelades sakägarna att inkomma med yttrande.

Yttrande har inkommit från Nässjö kommun, Energimyndigheten, Försvarsmakten, Skogsstyrelsen, SGU, Nässjö naturskyddsförening, markägaren och Statkraft Södra Vindkraft AB.

REMISSVAR

Nässjö kommun har inget att invända mot förslaget.

Energimyndigheten tillstyrker förslaget till bildande av naturreservatet och de bedömningar som Länsstyrelsen gjort gällande påverkan på riksintresse vindbruk. De ställer sig positiva till de justeringar av gränsen för naturreservatet som Länsstyrelsen har gjort för att inte försvåra tillkomsten eller nyttjandet av vindkraft i anslutning till naturreservatet.

Försvarsmakten har inget att erinra mot förslaget.

Skogsstyrelsen har inget att erinra mot förslaget.

SGU skickade in förslag till kompletteringar till skötselplanen rörande beskrivningen av området geologi.

Nässjö naturskyddsförening är positiva till naturreservatet.

Markägaren har inget att invända mot förslaget.

Statkraft Södra Vindkraft AB har framfört att de för sin del inte ser några hinder för bildande av naturreservatet förutsatt att det inte omöjliggör tillkomst och nyttjande av vindkraftsanläggningar i området.

Samtliga remissvar har behandlats och delvis beaktats i beslutet eller skötselplanen. Länsstyrelsens ställningstagande framgår under rubriken Motivering-Bedömning.

Motivering

BESTÄMMELSER

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slätter, plantering, betesdrift, avspärrning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på

skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 7 kap. 30 § MB stadgas att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen får, enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska, bl.a. vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet, som ska tillämpa bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

Av 3 kap. 8 § andra stycket MB följer att områden som är av riksintresse för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Enligt 3 kap. 9 § ska ett område som är av riksintresse på grund av att det behövs för totalförsvarets anläggningar skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

BEDÖMNING

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av de av riksdagen beslutade miljökvalitetsmålen. Naturreservatsbildning av Eketorp bidrar till att miljömålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv" kan uppfyllas. Området ligger inom värdestrakt för barrskog och prioriteras för långsiktigt

skydd enligt Länsstyrelsens och Skogsstyrelsens ”Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län”. Delar av reservatet har pekats ut som naturvärdesobjekt genom Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1996. Skogen i Eketorp utgör en viktig förstärkning till skyddsvärd skog i närområdet, däribland naturskogslik barrskog inom det närliggande naturreservatet Vikskvarn.

Skälen enligt 7 kap. 5 § till att bilda naturreservatet Eketorp är områdets kontinuitet av barrblandskog och granskog samt dess opåverkade sumpskog och mindre fuktstråk med hög och jämn luftfuktighet. Området har flera naturskogsartade strukturer, bland annat en rik förekomst av död ved och inslag av gamla träd. Tre rödlistade arter har noterats i området, samtliga knutna till växtplatser med en kontinuitet av äldre barrskog. Ett flertal signalarter indikerar även att delar av området har en konstant hög luftfuktighet.

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden motiverar ett skydd mot exploatering och skogsbruk. För att bevara områdets naturvärden ska området i huvudsak lämnas orört. Detta kompletteras med en anpassad skötsel som inriktas på att bevara och förstärka områdets nämnda naturskogsqualiteter och biologisk mångfald knuten till gammal barrblandskog och granskog. Området ska därför skyddas som naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och naturvärden. De är främst avsedda att skydda arter och strukturer som är knutna till en naturskogsartad barrblandskog och granskog. Föreskrift B3 syftar primärt till att öka variationen i trädsiktet, och föreskrift B4 syftar till att bevara trädsiktets luckighet samt gynna underrepresenterade trädslag, som tall och lövträd, i området. Föreskrift B5 syftar till att förebygga och begränsa storskaliga angrepp av skadeinsekter, detta för att inte orsaka ett kontinuitetsbrott av gammal gran i området. Naturreservatets skötsel och föreskrifter är även en anpassning till framtida klimatförändringar.

Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Eketorp ligger inom ett område som utav Statens energimyndighet har pekats ut som riksintresse för vindbruk enligt 3 kap. 8 § MB (F031). Det föreslagna reservatsområdet utgör dock endast en mindre del av den totala riksintressanta ytan för vindbruk. Med anledning av en ansökan om etablerande av vinkraftverk i anslutning till det föreslagna reservatsområdet har reservatets yttergräns justerats, främst i områdets södra del. Reservatsområdet berörs dessutom utav riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § MB, vad gäller hinderfritt flyg för Hagshults övningsfält. Försvaret avstyrker därmed vinkraftverksetableringen. I juni 2011 avslag Miljöprövningsdelegationen (MPD) ansökan om en etablering av

vindkraftverk i området på grund av riksintresset för försvaret. Beslutet har överklagats till Mark- och miljödomstolen (MMD) och överlämnats till regeringen som ännu inte har meddelat dom.

Länsstyrelsen gör bedömningen att bildandet av det aktuella naturreservatet, efter justerad gränsdragning, inte påtagligt försvårar tillkomsten eller nyttjandet av vindkraftsverk i anslutning till reservatsområdet. Länsstyrelsen gör även bedömningen att bildandet av det aktuella naturreservatet inte påverkar totalförsvarets möjlighet till hinderfritt flyg över reservatsområdet. Reservatsbildningen är därmed förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och energidepartementet) **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga 4 (formulär 23).

Upplysning

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i berörda dagstidningar. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB träder i kraft den 7 oktober 2016 och de gäller omedelbart även om de överklagas. Kungörelsen införs i Smt-gruppen den 8 september 2016, vilket innebär att ett eventuellt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 29 september 2016.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket vikarierande landshövding Anneli Wirtén beslutat och naturvårdshandläggare Helena Uhlén varit föredragande, har även avdelningschef Per Hallerstig och enhetschef naturskydd och tillsyn Malin Lund deltagit.

Anneli Wirtén

Helena Uhlén

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

BESLUT

Sida 10/10

Datum
2016-09-01

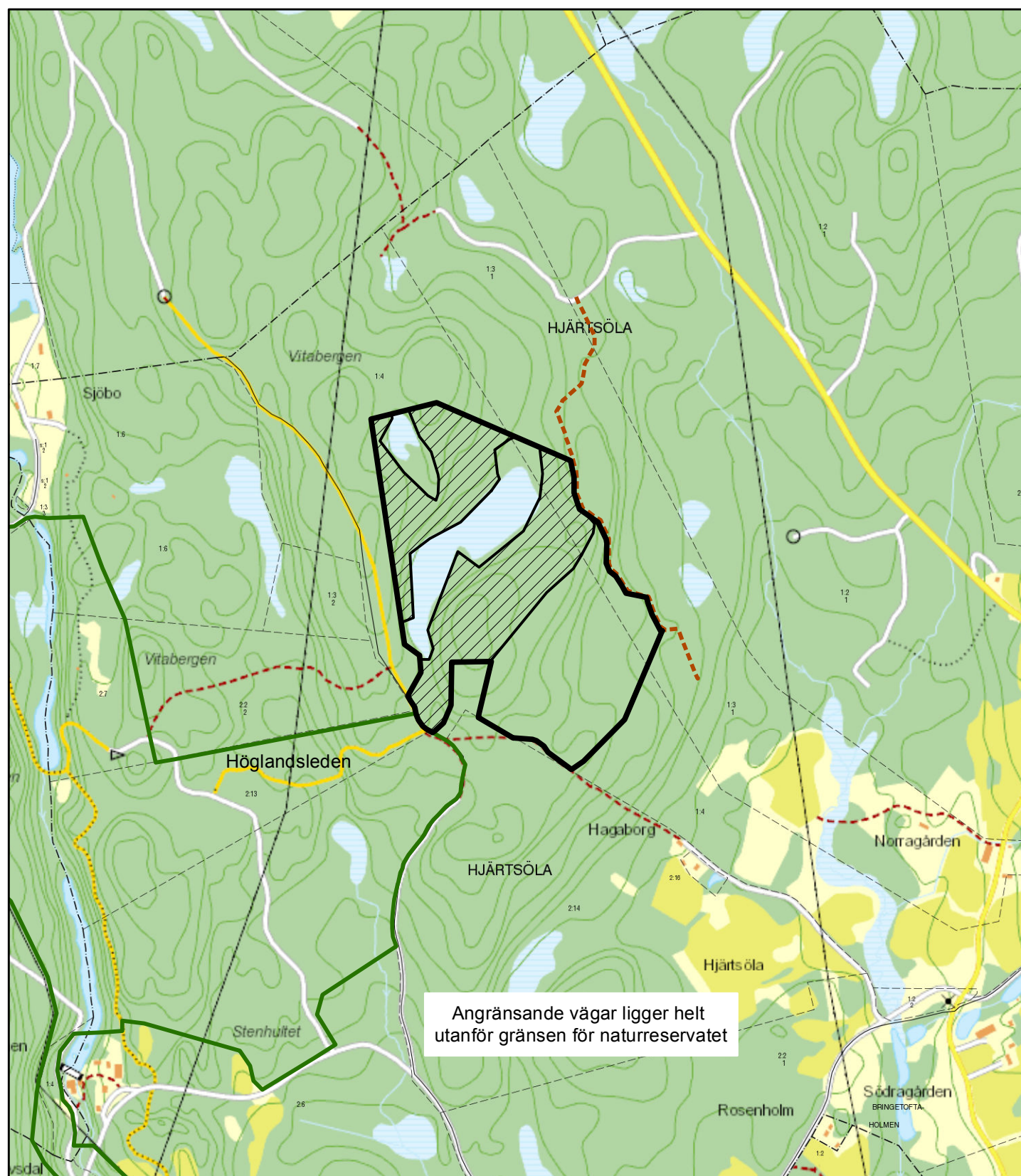
Doss nr
0682-02-206

Beteckning
511-3150-2012

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan med bilagor
3. Sakägarförteckning
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2016-09-01, dnr 511-3150-2012

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Gräns för naturreseptatet

Föreskriftsområden B3 & B4

Brukningsväg

Angränsande naturreseptatet Vikskvarn

1:10 000

Skötselplan för naturreservatet Eketorp i Nässjö kommun

Innehållsförteckning

SKÖTSELPLANENS GILTIGHETSTID.....	2
1. SYFTET MED NATURRESERVATET	3
2.1 Administrativa data	3
2.2 Topografi, geologi och hydrologi	4
2.3 Historik och markanvändning	4
2.4 Växt- och djurliv	4
2.5 Friluftsliv	5
2.6 Bebyggelse och anläggningar	5
2.7 Källförteckning	5
3. MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR NATURRESERVATET	6
3.1 Övergripande mål med skötseln	6
3.2 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	6
3.3 Friluftsliv och gränser	9
3.4 Sammanfattning av planerade skötselåtgärder	10
4. DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	10
4.1 Uppföljning av skötselåtgärder	10
4.2 Uppföljning av bevarandemål	10
5. BILAGOR	10

Skötselplanens giltighetstid

Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen i Jönköpings län 2016 och gäller tills vidare men bör revideras när tillsyn eller uppföljning visar att behov finns. Beslutets syfte och föreskrifter sätter ramarna för skötselplanens revidering.

Vid frågor om skötsel av reservatet kontakta Länsstyrelsens växel, telefon: 010-22 36 0 00.

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och restaurera naturskogsartad barrblandskog med dess biologiska mångfald
- bevara naturskogsartad granskog med dess biologiska mångfald
- bevara opåverkad sumpskog samt mindre fuktstråk med hög och jämn luftfuktighet, med dess biologiska mångfald

Syftet ska uppnås genom att:

- reservatet i huvudsak lämnas utan åtgärder, dock får åtgärder i form av luckhuggning, ringbarkning och markstörning utföras för att gynna tall och lövträd

2.1 ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Eketorp
Skyddsform	Naturreservat
Areal	22,8 hektar (ha)
Beslut om Natura 2000	Nej
IUCN-kategori	IV – Habitat/Artskyddsområde
Miljömål	Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv
Län	Jönköping
Kommun	Nässjö
Socken	Bringetofta
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar (13)
Mittpunktskoordinater	N 477300 E 6377200 (SWEREF99_TM)
Lägesbeskrivning	6 km NV om Bodafors. Området ligger mellan Sjöbo och Hjärtsöla, sydost om Almesåkrasjön.
Fastigheter:	Del av Hjärtsöla 1:3 och Hjärtsöla 1:4 Nyttjanderätter redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Markägarkategorier	Enskilda
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är inmätt av Lantmäteriet.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län
<i>Areal per markslag</i>	
Skog	22,8 ha

<i>Naturtyper</i>		<i>Natura 2000-habitat</i>	
Granskog	9,2 ha	Västlig taiga (9010)	8,5 ha
Barrblandskog	6,3 ha	Västlig taiga (9010)	5,5 ha
Sumpskog	3,4 ha	Skogbevuxen myr (91D0)	2,0 ha
		Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)	0,7 ha
Ungskog och äldre frötallar	3,9 ha	Ej Natura-habitat	

2.2 TOPOGRAFI, GEOLOGI OCH HYDROLOGI

Området utgörs av ett höjddparti som i väst-nordväst övergår i en mindre sumpskog och i öst planar ut i en gles granskogsbeklädd sluttning med naturskogskvalitéer. Högsta punkten ligger 346 meter över havet och totalt har området en höjdskillnad på omkring 35 meter. Berggrunden utgörs av den så kallade Almesåkrargruppen som här består av ljus grå kvartssitisk sandsten (den översta och yngsta formationen i Almesåkraserien: Storkvarnformationen). Jordarten är framförallt sandig morän med inslag av mindre partier av urberg som på sina håll går i dagen. Området ligger inom Lagans huvudavrinningsområde och genomkorsas av ett antal smalare fuktstråk och blötare partier.

2.3 HISTORIK OCH MARKANVÄNDNING

Skogen är formad av tidigare blädningsbruk och skogsbete, varpå flera av träden är lågkroniga och kvistiga. På ekonomiska kartan från 1950-talet utgörs större delen av reservatsområdet av barrskog. Delar av området är påverkat av modernt skogsbruk. Områdets höjdläge har medfört att träden har varit utsatta för upprepade stambrott, orsakade av snö och ispåslag. Flera träd exponerar därför död stamved och är angripna av rötsvampar. Vindfällda träd från de senaste årens stormar har bitvis lämnats. Strax utanför områdets södra del finns en torplämning, Eketorp. Lämningen är en hägnad i form av en rektangulär stenmur samt ett antal mindre rösen utanför stenmuren (fornlämning Bringetofta 153:1). Strax intill finns även spår av en kolbotten. Nordöst om torplämningen finns röjningsrösen. Eketorp ger även reservatet sitt namn.

2.4 VÄXT- OCH DJURLIV

Området domineras av en luckig granskog med såväl senvuxna, kvistiga krumma träd på solvarma bergkrön som resliga grovgranar i örtrika sumpskogsdrag. De grövsta granarna har en brösthöjdsdiameter på upp till 60 centimeter och dess breda kronbaser tyder på en uppväxt under glesare förhållanden. Utöver gran finns även ett betydande inslag av tall och viss förekomst av björk, asp, sälg samt även klibbal i blötare delar. På träden växer gott om hänglavar, bland annat har den rödlistade arten garnlav noterats i området. Tillgången på död ved är god och torrträd, högstubbar och lågor förekommer spritt över hela området. Det finns såväl solbelyst

som fuktig och beskuggad död ved. På lågorna växer bland annat vedticka, en signalart som indikerar långvarig kontinuitet av död barrved. I området förekommer även mindre grupper av stående, döda granbarkborreangripna granar. Den västra-nordvästra delen av området utgörs av en mindre sumpskog bevuxen med framförallt tall och björk. Det finns även ett antal mindre fuktstråk och blötare partier i området där många av lågorna är draperade i gröna mossfallar. Arter som kötticka, stor revmossa och vågig sidenmossa har noterats. Dessa arter indikerar biotoper med kontinuerligt hög och jämn luftfuktighet. Det finns ganska mycket vildsvinsbök i området men i övrigt är djurlivet dåligt undersökt.

Områdets främsta naturvärden ligger i den skogliga kontinuiteten och den rika tillgången på död ved. Delar av den omkringliggande skogen är avverkad och även inom reservatsområdet finns partier med spår av modernt skogsbruk i form av gamla körvägar och äldre stubbar. I sydväst angränsar området till naturreservatet Vikskvarn.

Kända förekomster av signalarter och rödlistade arter finns samlade i bilaga 2a.

2.5 FRILUFTSLIV

Vandringsleden "Högländsleden" passerar förbi utanför reservatets sydvästra hörn. Strax intill Eketorp ligger naturreservatet Viks kvarn som i dagsläget i stor utsträckning nyttjas av det rörliga friluftslivet.

2.6 BEBYGGELSE OCH ANLÄGGNINGAR

Ingen befintlig bebyggelse, vägar eller andra anläggningar finns inom naturreservatet.

2.7 KÄLLFÖRTECKNING

- Berggrundskartan i Jönköpings län, skala 1:250 000. SGU K 61.
Fornlämningsregistret. Riksantikvarieämbetet.
Jordartskartan 6E Nässjö NO, skala 1:50 000. SGU Ae 144.
Länsstyrelsen i Jönköpings län. Databas över hotade arter.
Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1995. Natur i Jönköpings län.
Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen. Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. Meddelande 2006:8.
Rodhe, A., 1987: Depositional environments and lithostratigraphy of the middle proterozoic Almesåkra group, Southern Sweden. Sveriges geologiska undersökning, Avhandlingar och uppsatser nr 69.
Skogsstyrelsen. Objekt med naturvärden.

3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet

3.1 ÖVERGRIPANDE MÅL MED SKÖTSELN

Målet med skötseln är att bevara och förstärka reservatets naturskogsliknande kvalitéer, det vill säga mängden och variationen av död ved samt det olikåldriga trädskiktet med stort inslag av gamla träd. Efter inledande restaureringsåtgärder ska området i huvudsak formas av intern beståndsdynamik och naturliga processer. Restaureringsåtgärderna syftar främst till att öka variationen i trädskiktet, genom att gynna etableringen av tall- och lövträdsplantor, samt till att stärka områdets naturskogartade kvaliteter. De föreslagna restaureringsåtgärderna syftar till att efterlikna effekterna av en naturlig brandregim, vilket innebär att sumpskog och andra fuktdrag ska lämnas utan åtgärd. Åtgärder som syftar till att förebygga och begränsa storskaliga angrepp av skadeinsekter utförs vid behov, detta för att inte orsaka ett kontinuitetsbrott av gammal gran i området. Träd som är angripna av skadeinsekter får köras ut ur reservatet om detta kan ske utan att omfattande körskador uppstår eller att andra utpekade naturvärden skadas.

Reservatsförvaltaren ska informera markägare inför utförandet av skötselåtgärder i området.

Reservatet är indelat i 4 skötselområden:

1. Barrblandskog
2. Granskog
3. Sumpskog
4. Ungskog och äldre frötallar

3.2 SKÖTSELOMRÅDEN MED BEVARANDEMÅL OCH ÅTGÄRDER

För skötselområdesindelning, se skötselplankarta bilaga 2b.

SKÖTSELOMRÅDE 1	BARRBLANDSKOG	6,3 HA
Naturtyp:	Barrblandskog	6,3 ha
Natura 2000-habitat:	Västlig taiga (9010)	5,5 ha

OMRÅDESBESKRIVNING

Området utgörs av en höjdrygg bevuxen med plockhuggen barrblandskog. På toppen av krönet går berget i dagen och kring hållarna står senvuxna krumma träd. Trädskiktet är olikåldrigt och grandominerat, med inslag av tall, björk och asp. Gran finns i åldersintervallet 1-200 år medan tallarna är mellan 100 och 200 år. Tidigare skogsbruk har medfört goda förökningsmöjligheter för hänglavar. Den rödlistade arten garnlav (NT) förekommer på såväl gran som tall. Tillgången på död ved i området är god, både i form av stående och liggande döda träd.

BEVARANDEMÅL

Området ska utgöras av en naturskogsartad barrblandskog med en rik förekomst av hänglavar. Trädskiktet ska vara luckigt och flerskiktat med ett betydande inslag av lövträd. Naturliga processer som åldrande och avdöende skapar en rik förekomst av död ved i olika grovlek och nedbrytningsgrad. Flera generationer av tall ska vara etablerade och det bör finnas trädindivider som är över 300 år gamla. Arealen naturskogsartad barrblandskog ska vara 6,3 hektar.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Luckhuggning och ringbarkning av gran, i syfte att glesa ut granbeståndet och skapa luckor i trädskiktet. Nedplockade träd ska lämnas inom reservatet som död ved. Åtgärden ska vara utförd senast år 2022.
- Markstörning (exempelvis punktbränning) i såväl nyskapade luckor som befintliga luckor i trädskiktet, i syfte att gynna etableringen av tall och lövträd. Åtgärden ska vara utförd senast år 2022.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Området lämnas i huvudsak utan åtgärd, dock ska konkurrerande individer av gran vid behov hållas efter, detta för att gynna etableringen av tall och lövträd. Detta kan ske exempelvis genom ringbarkning.
- Vid särskilt hårt betestryck ska grupper av nyetablerade tall- och lövträdsplanter skyddas mot bete genom temporär inhägnad.

SKÖTSELOMRÅDE 2	GRANSKOG	9,2 HA
Naturtyp:	Granskog	9,2 ha
Natura 2000-habitat:	Västlig taiga (9010)	8,5 ha

OMRÅDESBESKRIVNING

Området utgörs av en östvärd sluttning där trädskiktet domineras av äldre granskog med naturskogsqualitéer i form av gamla träd, olikåldrigt trädskikt samt död ved. Torrträd, högstubbar och lågor i varierande ålder och nedbrytningsgrad förekommer rikligt. Ett fuktstråk löper genom området och på de flackare partierna finns flera små sumpiga partier. Dessa skapar en variationsrik miljö med biotoper där mikroklimatet har en konstant hög luftfuktighet.

BEVARANDEMÅL

Området ska utgöras av en naturskogsartad grandominerad skog. Trädskiktet ska vara flerskiktat och olikåldrat med individer som bör vara över 200 år. Naturliga processer får i huvudsak råda vilket leder till att trädskiktet blir flerskiktat med förekomst av död ved av varierande grovlek och nedbrytningsgrad. De flackare partierna ska bitvis vara fuktiga och

gynna naturvärden kopplade till skuggiga miljöer med konstant och hög luftfuktighet. Arealen granskog ska vara 9,2 hektar.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Inga restaureringsåtgärder är aktuella

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Området lämnas utan åtgärder.

SKÖTSELOMRÅDE 3	SUMPSKOG	3,4 HA
Naturtyp:	Sumpskog	3,4 ha
Natura 2000-habitat:	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)	0,7 ha
	Skogbevuxen myr (91D0)	2,0 ha

OMRÅDESBESKRIVNING

Området utgörs av en torvmark bevuxen med tall och glasbjörk där enstaka äldre martallar och torrakor ger karaktär åt området. Typiska arter i fältskiktet är tuvull, lingon, rosling och tranbär. Våtmarkens hydrologi är opåverkad av dikning. Utströmning sker i reservatets sydvästra gräns.

BEVARANDEMÅL

Området utgörs av en opåverkad sumpskog med naturlig hydrologi. Det bör finnas trädindivider som är äldre än 200 år. Arealen sumpskog ska vara 3,4 hektar.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Inga restaureringsåtgärder är aktuella.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Området lämnas utan åtgärder.

SKÖTSELOMRÅDE 4	UNGSKOG OCH ÄLDRE FRÖTALLAR	3,9 HA
Naturtyp:	Ungskog och äldre frötallar	3,9 ha
Natura 2000-habitat:	Ej natura-habitat	

OMRÅDESBESKRIVNING

Området utgörs av ungskog främst bestående av lövuppslag samt äldre frötallar.

BEVARANDEMÅL

Området utgörs på sikt av naturskogsartad barrblandskog med stort inslag av tall och lövträd. Området ska bidra till ökat inslag av tall och lövträd i reservatet. Variationen i trädslag ska vara rik, och träden olikåldriga.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Senast år 2026 görs en bedömning av om markstörning och stödplantering av tall- och lövträdsplantor behöver göras för att gynna tall och lövträd. I samband med att bedömningen görs så genomförs även de åtgärder ovan som man bedömt behöver göras.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Røjning för att gynna tall och lövträd i området samt skapa ett varierande trädskikt.
- Vid särskilt hårt betestryck ska grupper av nyetablerade tall- och lövträdsplantor skyddas mot bete genom temporär inhägnad.

3.3 FRILUFTSLIV OCH GRÄNSER

BEVARANDEMÅL

Naturreservatets gräns ska vara markerad enligt Naturvårdsverkets anvisningar. Besökare till reservatet ska kunna ta del av information om området genom en informationstavla som beskriver reservatets naturvärden och delar av dess föreskrifter samt visar en karta över reservatet.

SKÖTSELÅTGÄRDER

- Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- En informationstavla med information om reservatets naturvärden och reservatsföreskrifter samt karta placeras i anslutning till Höglandsleden i reservatets sydvästra del (se karta bilaga 2b för ungefärlig placering), inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.

3.4. SAMMANFATTNING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

Åtgärd	Var	När
Gränsmarkering	Yttergräns	Inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft
Informationsskylt	I reservatets sydvästra del	Inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft
Luckhuggning, ringbarkning och markstörning	Skötselområde 1	Senast år 2022
Temporär inhägnad av grupper av nyetablerade tall- och lövträdsplantor	Skötselområde 1 och 4	Vid särskilt hårt betetryck
Bedömning om behov finns av markstörning och stödplantering av tall och lövträd och eventuellt genomförande av åtgärderna	Skötselområde 4	Senast år 2026
Hålla efter konkurrerande individer av gran, exempelvis genom ringbarkning	Skötselområde 1	Vid behov
Röjningar för att gynna tall och lövträd	Skötselområde 4	Vid behov

4. Dokumentation och uppföljning

4.1 UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Alla skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska dokumenteras, skriftligt och vid behov med foto. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden.

4.2 UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

En fördjupad uppföljning av naturreservatets värden och de uppsatta bevarandemålen bör ske. Uppföljningen ska ske enligt riktlinjer för uppföljning av skyddade områden.

5. Bilagor

- 2a Artlista
- 2b Skötselplankarta

Urval av arter inom naturreservatet Eketorp i Nässjö kommun

Nedan redovisas kända förekomster av rödlistade arter och signalarter.
Arterna är indelade i grupp och därefter i bokstavsordning efter det svenska namnet med det latinska namnet inom parentes.

Kategori: RE (nationellt utdöd), CR (akut hotad), EN (starkt hotad), VU (sårbar), NT (nära hotad), DD (kunskapsbrist), S3 (högt signalvärde), S2 (medelgott signalvärde), S1 (lågt signalvärde).

Inventerat: det år som senaste fyndet observerades.

Referens: SKS (Skogsstyrelsen), LST (Länsstyrelsen)

Tabell över kända förekomster av rödlistade arter och signalarter. Sekretessarter är inte angivna.

Art	Kategori	Inventerat	Referens
Kärlväxter			
Missne (<i>Calla palustris</i>)	S2	2005	LST
Spindelblomster (<i>Listera cordata</i>)	S3	2005	LST
Mossor			
Krusig ulota (<i>Ulotia crispa</i>)	S2	2005	LST
Stor revmossa (<i>Bazzania trilobata</i>)	S3	2005	LST
Vårig sidenmossa (<i>Plagiothecium undulatum</i>)	S3	2005	LST
Västlig hakmossa (<i>Rhytidiadelphus loreus</i>)	S3	2005	LST
Lavar			
Garnlav (<i>Alectoria sarmentosa</i>)	NT, S3	1996	SKS
Kattfotslav (<i>Arthonia leucopellaea</i>)	S3	2007	LST
Svampar			
Kötticka (<i>Leptoporus mollis</i>)	NT	2007	LST
Luddicka (<i>Onnia tomentosa</i>)	S3	2007	LST
Vedticka (<i>Phellinus viticola</i>)	S2	1996	SKS

Källförteckning

Artdatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015.

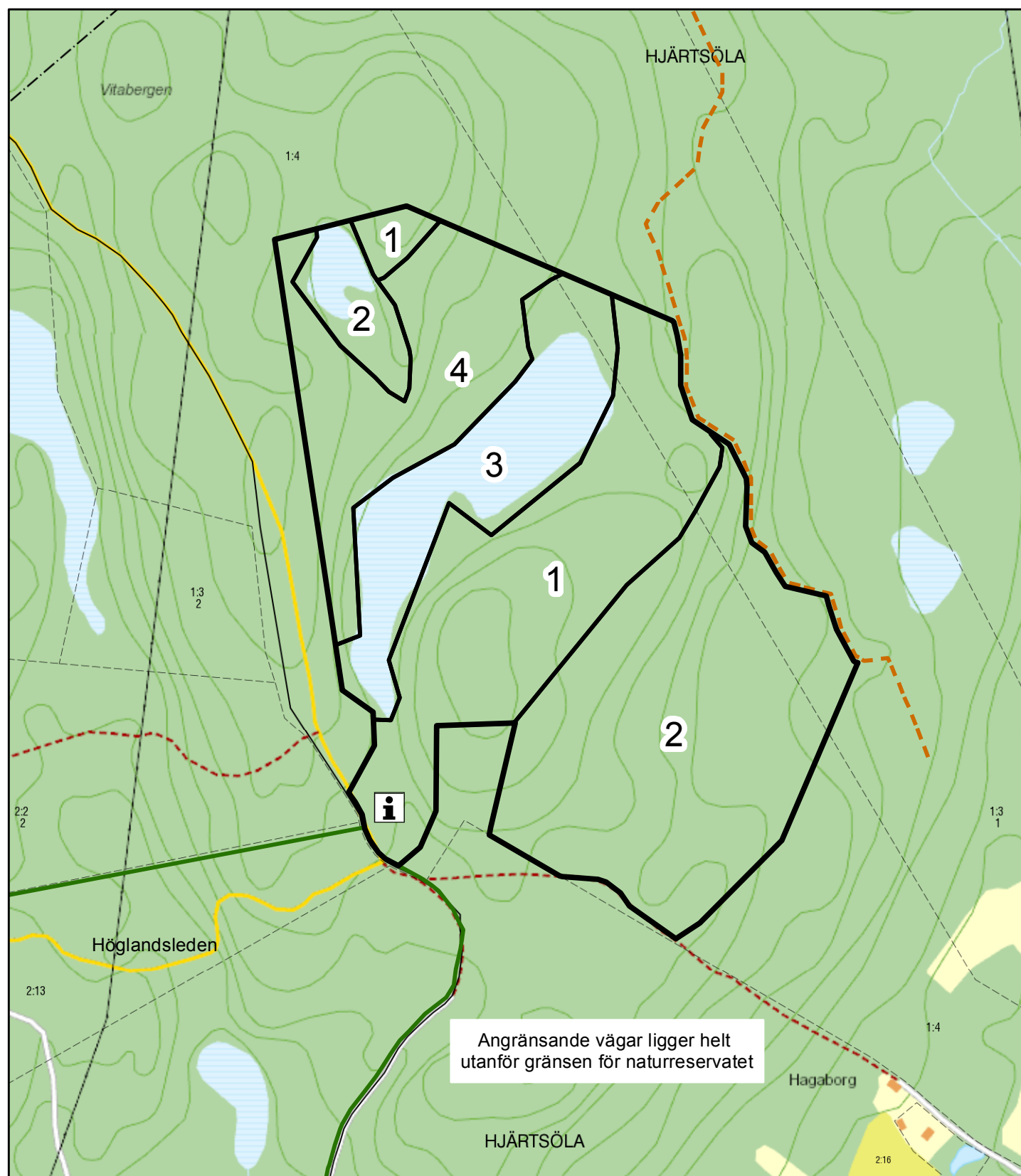
Skogsstyrelsen 2000. Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog.

Skogsstyrelsen 1994. Signalarter i projekt nyckelbiotoper.

Naturreservatet Eketorp

Bilaga 2B

Skötselplankarta
Tillhör Länsstyrelsens beslut
2016-09-01, dnr 511-3150-2012

1:5 000

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Gräns för naturreservatet

Skötselområden

Angränsande naturreservatet Vikskvarn

Brukningsväg

Informationsskylt

